نشریات کریمی

٦ نجی جزء

انکلیزلر

روسچه دن ترجمه ایدلدی

محرری
ف . ف پوتسیقوویچ .

مترجمی
محمد فاتح الـکریمی

اورنبورغ
محمد فاتح بن غلمان کریموف مطبعه سی
١٩٠٥

اعـــلان

« مطبعهٔ کریمیه »

اورنبورغده محمد فاتح بن غلمان کریموف باصمه خانه‌سنده باصمق ایچون قبول ایدیله‌در: مسلمانچه، روسچه وباشقه تللرده هر تورلی کتابلر، رساله‌لر، کانتور کنیکه‌لری، خط بلانقه‌لری کانویرت آدرسلری، زیارت وتبریك ورقه‌لری، اشچوط، اعلان، اتیکیت، آفرین وتحسین ورقه‌لری، هر تورلی مکتب شهادتنامه‌لری، آنت ویمین کاغدلری وصیت نامه ووکالتنامه‌لر وباشقه هر نوع اثرلر.

عربی، فارسی، روسی، ترکی وفرانسوی تللرنك برسندن ایکنچیسنه ترجمه ایدوب باصارغه هم قبول ایدیله‌در اثرلرنك نفیس، خطاسز وزاقازلرنی وقتنده اول‌کورتوب زاقازچقلرنك خوشنود اولمه‌لرینه ممکن مرتبه اجتهاد ایدیله‌در مجلد خانه‌سنده دخی هر تورلی کتابلر توبلنه‌در.

هرتورلی خصوصات ایچون توبانده‌گی آدریس ایله مطبعه‌نك صاحبنه مراجعت بیوریله محض استفسار ایچون خط یازوبده جواب آلمق ایستیان ذاتلرك جواب ایچون مارقه‌کوندرمه‌لری رجا اولنه‌در

مسلمانچه روسچه یاخود فرانسزچه باصلمش ویزیت وتبریك کارتوچکه‌لرینك یوز دانه‌سی ۱ روبله ۵۰ کاپك مقابلنه نالوژنی پلاتیوژ اوله‌رق هرطرفه کوندریلور.

Адресъ: Оренбургъ, въ типографію М.-Ф. Каримова.

نشریات کریمی

٦ نجی جزء

انکلیزلر

روسچه دن ترجمه ایدلدی

محرری

ف . ف پوتسبقوویچ .

مترجمی

محمد فاتح الکریمی

Типографія М.-Ф. Г. КАРИМОВА, Оренбургъ.

محمد فاتح بن غلمان کریموف مطبعه‌سی — اورنبورغ .

Дозволено цензурою С-.Петербургъ, 23 Февраля 1905 г.

انكليزلر

یاوروپانك مغرب طرفنده‌غی دڭزده، ساحلگه یقین بر یرده ایكی الوغ آطه [اوطراو] و آنلرنك تیره سنده بر نیچه واق آطه‌لر واردركه بونلرنك مجموعسی برلـكده «الوغ بریتانیا» یاكه «انكلتره» دیه آتالمقده‌در. بو آطه‌لرنی هر طرفندن احاطه ایتمش اولان دڭز، ساحللرده برچوق كیرنیلر پیدا ایتمش اولدیغندن پاروخودلر طوقتار ایچون بو یرلر پك اوڭغایلیدر.

اسسی مملـكتلردن آغوب كلـكده اولان برقاتلاو دڭز آقندیسی انكلتره ساحلنه یقین بر یردن اوته‌در. اوشبو آقندی قش كونلرنده انكلتره‌نك هواسنی یلترغه وجای كونلرنده یاكارترغه سبب اولدیغندن بومملـكتنك هواسی پك معتدل، جاین وقیشن بوتون ییل بویونچه بر تیگز دیرلـكدر. لـكن انكلتره‌ده یاغمور ودومان پك چوق اولدیغندن طبیعتی آلشماغان آدم ایچون اوڭغایسزدر. خصوصا یاز، كوز وجای كونلرنده كوننده بر نیچه‌شر مرتبه یاغمور یاوادر. شونك ایچونده انكلیزلر: «یاغمور یاوماغانده زونتیغڭنی قالدرمه، یاوغانده اوزك بیل» دیلر.

انكلتره‌نك هر طرفندن چغوب، مملـكتنی صولایه‌رق دڭزگه آغوب توشوجی یلغه‌لر پك كوبدر. كرچه بونلردن اكثریسینك بویی اوزون بولماسه‌ده صولری كوب اولدیغندن مملـكت ایچون فائده‌لری ضوردر. انكلتره‌ده یرنك اوستی عمومیت اعتباریله تیگز اولوب طاغلری آز هم آلچق در. تیگز یرلرنك ایگون زیاده سیله اوكدیغی كبی طاغلرنك

هر تورلی معدنلر پك کوبدر. انکلتره نك یالگز بعض یرلرندهگنه طاغ بویلرنده، آو کییکلری یاشاسون ایچون انکلیزلرنك اوزلری طرفندن مخصوص بوش قالدرلمش اورنلر بولونمقده ایسه ده باشقه یرلری فوق العاده صورتده دقت واعتبار ایله قارالمش واشلانمش اولوب بوش وفائده سز یاتقان برقارش طوپراق یوقدر. بونده هر طرف یم یشل اولوب طاغ بویلرنده رهت رهت توتاللر، یاکه تورکم تورکم آغاچلر وصحرالرنده قالون اولن آره سنده کتو کتو حیوانلر کورلمکده در.

قرلری بغدای، چوگوندر، لوسرن [بر درلو اولن]، بورچاق کبی محصولات ایله اورتولمش اولوب هریاقده یم یشل پارقلر [باغچه‌لر] واورتاسندن چشمه‌لر آغوب طورمقده اولان بولونلر کورلمکده در. قصقه‌سی: بونده هر طرف یشل لك اولوب هیچ ایگی چیگی یوقدر. اوللری انکلتره نی قاپلامش اولان اورمانلر بو کونکی کونده بتونلای بیتمش دیرلك درجه آز قالمشدر. اول ده اورمان اولان یرلرده حاضرنده ایگونلسکدر. اولکی قر آغاچلری یرنده حاضرنده کینك پارقلر وهر درلو یمش آغاچلری یتشدرلمشدرکه بونلر هم هوانی طازارتالر همده یاغمور صووینی طارتالر.

پارقلر انکلتره نك زینتیدر. بومملکتنك هواسی ینگل هم یووش اولدیغی سببله پارقلرنده مرسین، دفنه، قاین، کستانه، زوروقوبی یافراقلی الوغ ایمن آغاچلری پك یخشی اوسه‌در. پارق یاصاب یول یول ایدوب، یا که برگه جیوب تورکم تورکم ایدوب یا که یالگز یالگز طاراتوب اوطورتلغان بو آغاچلرنك آستنده هروقت کولگه‌لك وصالقونلقدر. بونلرنك آره سنده، تیره سنی هر درلو چیچکلر ایله احاطه ایدوب واورته سینه قویی واوزون یشل اولنلر یتشدیروب، اوطورمق ایچون مخصوص یاصالمش یرلر وپك کوزل چیچکلکلر،

ایچروسنده اوردکلر وآق قوشلر یوزوب یورومکده اولان کوزگی کبی صاف صولی بووالر کورلمکده در. پارقلرینك بولونلرنده کنوی ایله بلانلر اوتلاغقلق وقورقاق قرکجه‌لری چیتدن چیتدن سیکرشوب کزمکلکده‌درلر.

ایرته‌دن کیچ که قدر بو پارقلرده هرکیم‌گه یورورگه، اوطوررغه واوزی تلاگانچه طوررغه رخصتدر، پارقلرینك چیتلرنده احاطه، رشوتکه کبی هیچ نرسه‌لر یوق، کرگان ویوروگان ایچون هیچ بر آقچه آلونمیدر، یالگز کورنیشلی بریرگه: «امید ایدیله‌درکه بوپارقغه کیلگان کشیلر، اوزلرینك راحتلری ایچون یاصالمش وحاضرلنمش نرسه‌لردن هیچ برینی بوزماسلر وهیچ برینه ضرر تیدرمزلر» دیه یازوب قویلمشدر. پارقلرنك صاقلانمه‌سی ایچون اوشبو یازو مکمل صورتده یته‌در. الوغ آدملرگنه دگل، حتی شول پارقلرده یوگروب، سیکروب اوینامقده اولان یوزلرجه باالالردن بیله هیچ برچچکنی اوزگان، آغاچنی صندرغان وضرر ایتکان کشی یوقدر.

زراعت [ایگونچیلك] نك ترقیسی جهتندن انکلتره بتون دنیاده برنجی مملکتدر. کرچه انکلتره‌نك طوپراغی منبت یعنی اوزلگندن ایگون اوگدره طورغان توگل ایسه‌ده بونده یرنی غایت اوستالق ایله قاریلر وتربیه ایته‌لر: تیرسلیلر، یاکارتالر، برقرغه تورلی ایگونلر وهیوان آشی طورغان هر تورلی اولنلر ساچوب الك مکمل اصوللر ایله طوپراقنك اوسدرو واوگدرو قوتنی آرتدره‌لر.

انکلیزلرنك اوزلرینك بوطوغرو ده‌غی همت وغیرتلری آرقه‌سنده ایگونلری اولگی‌گه قاراغانده ایکی وحتی اوچ مرتبه آرتق اوگا طورغان بر درجه‌گه کلمشدر. پار قوتی نك کشف ایدلووی انکلتره‌ده ایگونچیلکنك ترقیسنه پك الوغ یاردم ایتدی: ایگونچیلك اشلرینی انکلیزلر غایت اوستالق وینکل‌لك ایله هر درلو پاراوی ماشینه‌لردن اشلترگه باشلاغاچ کشی قوتنه احتیاج آزایوب اوچوز بها ایله آز وقتده کوب اش اشله‌مك ممکن اولمشدر.

رزق‌غه کیته طورغان آشلقلردن انکلتره‌ده اك باشلیجه بغدای، باقله، بورچاق، برانگی یتشه‌کده‌در. حیوان آزیغی ایچون پچان ساچوب اوستروچیلك انکلتره‌ده پك ترقی ایتمش اولوب پچانلکلری کوندن کونگه آرتمقده‌در. انکلیزلر بو خصوصده پك کوب غیرت واجتهاد صرف ایده‌لر: باتاقلقلرینی مخصوص قانالار آچوب‌قوروته‌لر، قوری یرلرینی هر درلو اصوللر ایله صولیلر، پچانلکده هیچ بر ناچار اولان اوسدرماینچه آنلرنی اوطاب، توبی طامری ایله یولقوب بتروب طوره‌لر، طوپراغنی تیرسلیلر ویا کارتالر. انکلتره‌نك یوشلکلی هواسیده اولن اوسوگه پك یاردم ایته‌در. آنك اوستینه اوزلریده، دنیانك هیچ بر یرنده کورلمگان روشچه، غیرت واجتهاد اینکاچ بونده پچان فوق العاده بر صورتده اوکماقده ودیساتنه سندن بشر یوزپود قدر، خنفه کبی یم یشل، اعلا پچان آلونمقده‌در.

انکلتره‌نك شرق طرفلرینك هواسی بر آز قوریجه اولدیغندن بوجهتنده‌کی خلق اك باشلیجه ایگونچیلك ایله شغل‌لنه‌لر. کوب یاغمورلر یاودیغی سببلی غرب طرفلرینك هواسی یوشلکلی اولدیغندن بو جهتلرنده اك باشلیجه پچان یتشدیریله، اوتلاقلر حاصل ایدیلوب حیوان آصرالادر. ایگون وپچاندن باشقه انکلتره‌ده فابریقه وزاود اشلرینه کیته طورغان اولنلرده کوب یتشدیریله‌در. بونلرنك آره‌سنده اك برنچیلری: جیتن وقولماق‌در. کرچه انکلیزلرنك اوزلرینك غیرتلری آرقه‌سنده‌انکلتره‌ده ایگون باشقه مملکتلرگه قاراغانده اوچ مرتبه‌آرتق اوکماقده واوزلری ساچکاننك اون مثلنی آرتوغی ایله یردن آلمقده ایسه‌لرده انکلیزلرنك آشلقلری یالگز اوز مملکتلری اچنده‌گنه صرف ایدیله، باشقه مملکتلرگه صاتارغه هیچ آرتمیدر. انکلتره‌نك یرینه کوره خلقی کوب اولدیغی سببلی اوزایگونلری اوزلرینه یتمکاچ بونلر آشار ایچون هرسنه یات مملکتلردن پك کوب مقدارده آشلق

صاتوب آلورغه مجبوردرلر، اگر چیتدن آشلق کیترلماسه انکلیزلر آچ قالەچقدر. چونکه هر نه قدر اوکسەدە اوز مملکتلرندە حاصل بولغان آشلق خلقغه یارطی ییلدن آرتقغه یتمیدر.

تقریبا برر یوز ییلدن بیرلی انکلتره چیت مملکتلردن آشلق صاتوب آلمقده وبو احتیاجی ییلدن ییل آرتمقدەدر. آشارغه صاتوب آلنمش آشلق وهر تورلی رزق ایچون حاضرده چیت مملکتلرگه انکلترەدن هر سنه بر منك دورتیوز میلیون (۱۴۰۰) روبله قدر آقچه چیقمقدەدر. لکن زاود وفابریقلرنده اشلنکان هرتورلی نرسەلرینی چیت مملکتلرگه صاتوب انکلتره بو آقچەسنی آرتوغی ایله قایتاروب آلادر.

انکلترەدە ایکونلك برنك اوچ الوشدن ایکیسی بر نیچه منك دانه بای قولنده اولوب بر الوشیگنه واق خلقلر ملکندەدر. الوغ یر ایاسی اولان بایلر اوزلرینك یرلرینی پك کوب درجەدە واق پارچەلرغه بولوب یرسز کشیلرگه عمرلك که یاکه پك اوزون مدتکه اجارەگه بیرەلر، وآلغان آقچەلرینکدە برمقدارینی یرلرینی توزەتوگه وایمینیەلرینك اوستنده درلو درلو بنالر یاصاتور ایچون صرف ایتوگه مجبوردرلر. واق خلقنك قولنده یر آز بولغانلق سببلی ایگونچیلك کسبنده اش طابا آلماغان خلقلر تدریجا فابریقه وزاودلرغه، معدن ویر کوموری قازی طورغان یرلرگه خدمتکه کره بارالر. شونك ایچوندرکه انکلترەدە شهر خلقی آول خلقندن کوبدر.

انکلترەدە بوری، آیوکبی یرتقچ حیوانلردن هیچ برشی یوقدر، بولغاننی کوبدن بترکانلر، هر یاغی دنگز اولدیغی ایچون یاکیدن چیتدن کیلورگه هم ممکن دکلدر. اگر یورت حیوانلری نك مقداری خلقینه نسبت ایدوب قارالاجق اولورسه انکلتره بوجهتده کوب مملکتلردن کیرودەدر. 35 میلیون خلقغه باری 2 میلیون آت، 10 میلیون

موگزلی ایری حیوان، 34 میلیون قوی واردر. شونسی وارکه، انکلتره ده حیوان آز ایسه ده پك یخشی بولادر. یورت حیوانلرینی تربیه‌لی بیلمك وآنلرنك جنسلرینی یخشی‌لندرمق خصوصنده انکلیزلر بتون دنیاده برنچی درجه ماهردرلر. یورت حیوانلرنی اوزون عمرلردن بیرلی تربیه‌لب ویخشی جنسلر ایله قاتشدیروب کیله‌رك انکلیزلر آیروم جنس حیوانلر یتشدیرمگه موفق اولمشلردر. حتی انکلیزلر حیوانلرنی اوزلرینه کرکلی صورتده ایدوب یتشدیره بیله‌لر: حیوان سیمز بولسونمی، کاوده‌گه ایری والوغ سویاکلی بولسونمی، یاکه سویاگی کچوك وایتی کوب بولسونمی، یاکه یورطاق ویوروشلی بولسونمی ویاخود یونی اوزون بولسونمی، بونلرنك هر برسنی اوزلری دیکانچه اشلی آلالر. مثلا: صابان سورمك کبی قر اشلری ایچون غایت کوزل صورتلی، متناسب گاوده‌لی، پك کوچلی واطاعتلی بر نوع اوگوز یتشدیره‌لر. صوبوب ایتنی آشار ایچون غایت قالون گاوده‌لی، قصقه آیاقلی، حتی ایتی فرق پودقه قدر چغا طورغان بتونلای باشقه درلو ایدوب ایکنچی بر نوع اوکوز ودرلو جنسدن قاتشدیروب هم غایت اعلا صغرلر یتشدیره‌لر. انکلیز صغرلرینك کونده اوچار چیلاك سوت بیره طورغانلری بولادر. آت آصراوغه کیلـکانده انکلیزلرنك نظیری یوقدر. درلو جنسلرنی قاتشدیروب ودرلوجه تربیه‌لب انکلیزلر آتنی ده اوزلرینه کرکلی صورتده یتشدیره‌لر. یوك طاشور ایچون غایت ایری سویاکلی، الوغ گاوده‌لی، افراط درجه ده کوچلی وضور طویاقلی؛ حالبوکه جیکوب یورور ایچون ینکل، جیتز، اوزون آیاقلی آتلر اوسدره‌لر.

آت چاپدررغه پك سودیکلری جهتله انکلیزلر بونك ایچون مخصوص غایت یوگروك آتلر یتشدیره‌لر. باشقه حیوانلردن انکلتره ده پك یخشی جنس دوکغوز، ات ویورت قوشلری آصرالادر. قوی

آصراوجیلق هم انگلتره ده پك ترقی ایندرلمشدر. قوینك هرجنسنی اوزینك اورنینه قاراب آصریلر. مثلا: تیگز یرلرده ایری و آغر قویرقلی، قالقولی یرلرده واق وینگلره‌ك، طاغلق یرلرده دغیده واق هم باطرراق جنسلرینی آصریلر.

هنر وصنعت نك ترقیسی جهتندن انگلتره بتون مملکتلردن وبتون خلقلاردن آلده اولوب بونده آدم بالاسی ایچون حاجت نرسه لرنك بارسینی یاصالمقده در. گرچه انگلیزلرنك اوزلکارندن چغارغان ویاکیدن کشنی اینکان نرسه لری نیمسلرگه، فرانسزلر و آمریقالولرغه قاراغانده آزراق بولسه ده هر بر یاکی چغارلمش ماشینه لر وقوراللرنی اك اوّل عملگه قویوب ایشکه تطبیق ایدوجیلر، فابریق، زاود، صابانچیلق ایشلرینی فوق العاده مکمل درجه گه ایرشدروجیلر، برچوق درلو ماشینه وقوراللرنی اوزگارته ینکل وفائده‌لی صورتکه ایلاندروب یاکی چغارلغان وقتنه بتونلای بگزه مزلك بر حالگه کیترو جیلر بونلردر.

انگلیز هنرلری ایچروسنده اك زیاده ترقی ایتکانی یر کوموری چغاروجیلقدر. بو مملکت یرکومرینه غایت درجه ده بایدر. بونده غی یرکومری یاوروپانك بتون مملکتلرنده گی دن زیاده اولوب چغارلوویده افراط درجه ده کوب برمقداردر. برنیچه میلیونلاب اشچیلر انگلتره ده اوشبو یرکوموری چغارمق ایله مشغولدر. بتون دنیاده چغاریله طورغان یرکومورینك یارطی مقداری یعنی سنه ده آلتی منك میلیون پوط قدر یر کوموری انگلتره نك یالگز اوزندن چغارلمقده در. انگلتره ده بو درجه ده کوب چغارلمقده اولان یرکومورینك برمقداری انگلیزلرنك اوزلرینك پیچ یاغو کبی یورت حاجتلرینه طوتوله، برمقداری یات مملکتلرگه صاتیله وقالغانی یعنی اوزلرنده چغاریله طورغان بار کومورنك دورتده اوچ الوش مقداری انگلیزلرنك فابریقی، زاود، تیمر یول وپاروخودلری ایچون استعمال ایدلمکده در.

انکلتره تیمر، باقر، قالای کبی، یرکومورندن باشقه معدنلرگه‌ده پك بای اولوب دنیاده اڭ کوب معدن چغاریله طورغان بر مملکتدر. انکلتره ده معدن قازوچیلق ایشلرینڭ بو درجه‌ده آلغه کیتووینه باشلیجه سبب: زاود وفابریقلرده یاغلمقده اولان یر کوموریڭ یقین وکوب اولماسیدر. یر کومورنده اولدیغی کبی باشقه معدنلرنی قازوچیلق جهتنده ده انکلتره بتون دنیاده برنجی اولوب باشقه هیچ بر مملکت‌نی بوڭا چاغشدررغه ممکن دگلدر. بتون دنیا یوزنده انسانلر طرفندن استعمال ایدلمکده اولان بار کبك چوین، تیمر، قرج نڭ یارطی مقداری انکلتره دن چغاریله وشونده اشلنه‌در. انکلتره ده معدن قویوب اشلی طورغان غایت ضور، وفوق العاده مکمل ومنتظم فابریقلر وزاودلر شول درجه ده کوبدرکه اگر آلوچی طابلسه بوکونکی دن پك کوب درجه آرتق معدن اشلرلر ایدی. لکن هرمملکت اوزینه لازم بولغان معدن اشلرینی ممکن مرتبه اوزلرنده حاصل ایدوب انکلتره‌دن آز بر مقدارده غنه صاتوب آلدقلری جهتله انکلتره فابریقلرینڭ یارطی مقداری دیرلك اشسز طورمقده در.

اوزندن تیمر، چوین، قرج یاصالا طورغان تیمرلی طوپراقلر انکلتره ده وخصوصا طاغلرنده فوق العاده ضور قاتلاولر بولوب طورمقده در. بونی چغارر ایچون یر آستینه تیره‌ن وکینڭ چوقرلر قازیلر. بونلر «شاخته» دیب آتالادر. معدن قازوچی ایشچیلر اوشبو شاخته لرغه توشوب طوپراقلرنی قازوب والوغ کیساکارینی واتوب حاضرایلر. آندن صوڭ درلو ماشینه‌لر ایله آنلرنی یر اوستنه چغاره‌لر. بوشاخته لرغه توشوب اشلاو پك قیین وپك قورقونچلی برخدمتدر: مخاطره‌دن صاقلانور ایچون هر نه قدر کوب تدبیرلر ایدلسه ده بو چوقرلرنڭ بعض وقت کیساکدن صو ایله طولوب کیتووی، اوستده‌گی یرنڭ ایشلوب چوگووی، اچده استعمال ایدلمکده اولان داری کبك

نرسه لرنك شارطلاب كينووى شكللى الوغ فلاكتلر سببيله كوب كشيلر هلاك بولغانى آزدكلدر. معدن قازى طورغان ير آستندلاغى بوچوقرلرنك بعضيلرى بايطاق مسافه لر دكز آستلرندن صوزلوب كيته لر، وبونده اشلاوچى اشچيلر اوزلرينك توبه لرنده كى دكزنك غايت قورقونچلى طرلقون طاوشلرينى ودكز توبنده كى طاشلرنك بربرسينه اورولدقلرينى ايشيدوب طوره لر. اوشبو دكز آستنده غى چوقرلرنك توبه سى يمرلوب بتون چوقرنى صو باصقان وقتلرده بولونه در. بويله اولديغى وقت اشچيلر چوقردن صونى قاچات ايدوب چغارالرده چوقرنك تيشلكان توبه سنى نغته لر وطاغن اوز اشلرينه يعنى معدن قازوغه دوام ايته لر.

انكلتره ده باقر، تيمر، قرچ ويباغيلق طورغان يركومورينك بوللغى هرنوع قورالار، آلتلر وماشينه لر ياصى طورغان درلو درلو زاود، فابريق وصناعت خانه لرنك كوبلكنه سبب اولمشدر. انكلتره ده ياصالمقده اولان نرسه لرنك ماتيرياللرى اعلا واشلنولرى پك يخشى بولغانغه كوره باشقه مملكتلرده ياصالمقده اولان بوندا اين نرسه لردن آرتق وآلده طوتوله وپك كوب صورتده بتون دنياغه طارالادر. انكلتره ده معدنچيلكدن باشقه فارفور، فايانس، پيالا، بللورزاودلرى شكللى صناعتخانه لرده پك كوب اولوب بونلرده اشلنكان نرسه لر اك يخشى طاوار اولمق اوزره كليتلى مقدارده هر طرفقه طارالمقده وصاتيلمقده در.

بتون ير يوزى خلقينك يارطيسنى انكلتره اوزينك تيمرى، قرچى وبونلردن ياصالغان هر درلو آلات ادوات وماشينه لرى ايله جهازلندرديغى كبى اوزينك ماهق فابريقه لرنده ده بتون ير يوزنده اشلنه طورغان ماهق ماتيريالرنك يارطى مقدارينى انكلتره يالكز اوزى اشليدر. ماهق ماتيريالرينى انكلتره بتون دنياخلقينه يترلك ايدوبده

پك ينكل اشلی آلور واشلنگان نرسه‌لرینك بخشی‌لغی هم اوچوزلغی ایله باشقه مملکتلرده اشلنگان بونداین طاوارلرنك صاتلووینه اصلا یول قالدرمز ایدی، لکن هر بر حکومت اوز مملکتلرینك هنر وصنعتلرینی حمایه وضرردن محافظه ایچون بونلرغه آغیر پوشلینه‌لر قویمشلردر وبو سببدن ایسنر ایسته‌مز انکلتره‌ده ماهق نرسه‌لرینی بر چاما برلن، صاتیلورلق قدر ایدوبکنه اشلمگه مجبوردرلر. کیندر، پوسناو، دراب شکللی یب ویون ماتیریالری اشلامك حقنده هم انکلتره بتون دنیاده برنچیدر. بونك کبی نرسه‌لرنده باشقه هر بر مملکتدن آرتق اشلنه‌در. فقط یازو کاغدی ویفك ماتربالری اشلاو حقنده انکلتره اوزینك کورشیسی اولان فرانسه‌دن آرتده‌در. بونرسه‌لرنی کرك کوب وکرك بخشی اشلاو جهتنده فرانسه انکلتره‌دن آلده وبرنچی درجه‌ده‌در.

انکلتره ایله روسیه‌نك صناعتی یعنی اشلنگان نرسه‌لری بربرسینه چاغشدیروب قارالدقده نسبت بو روشچه‌در: یر کوموری انکلتره‌ده روسیه‌ده‌گیدن 135 مرتبه آرتق چغاربله، تیمرایله چوین روسیه‌ده گیدن 20 مرتبه، یب وکیندرماتیریالری 10مرتبه، یون ماتیریالری $1^1/_2$ مرتبه کوب اشلنه‌در. یوز بیلدن بر آز اوللری انکلتره‌ده ایگونچیلر آره‌سنده قول هنرلریده شایع ایدی. مثلا: بالطه اوستاسی، یاکه باشقه هنر ایالری اوزلرینك برلرینی سوروب ایگون ساچالر همده اوزلری بلگان هنر اشلرینی اشلاب، یاصاغان نرسه‌لرینی اوزلری بازارلرغه چغاروب صاتالر ایدی. 1770 نچی بیلده بر انکلیز یب ئرلی طورغان اسنانوق ایجاد ایتدی. بونك ایجاد ایتکان اسنانوغنده برنیچه اورچوق حرکت ایتدگندن برگنه یب دگل، بلکه بر نیچه یبنی بر یولی ئرلرگه ممکن ایدی. آره‌سی برر بیل اوتکاچ ایکنچی بر انکلیز یب ئرلی طورغان بواسنانوقنك تگرمچنی صوقوتی

ایله ایلاندرركه بر یول طابدی . بو استانوقنی ییلدن بیل غه توزه‌دوب، ینمکان برلربنی ینکروب شول درجه‌گه کینردیلرکه یالـکز بر کشی‌نك قاراوی آستنده بر یولی اون ایکی منك اورچوق حرکت ایتمکه باشلادی .

قول برلن یب ئرلاوخدمتنی ماشینه‌غه بیروب اشنك تیزلـگنی‌ده بر نیچه منك مرتبه‌لر آرتدرغاچ انکلیزلر بویب‌دن ماتیریا طوغونی هم نیچك ایدوب تیزلتونك چاره‌سینی ازلرگه باشلادیلر . باره طورغاچ بر انکلیز یب دن ماتیریا طوغورغه ده ماشینه‌لی بر استانوق ایجاد ایتدی . بونی تدریجا توزه‌ته توزه‌ته اکمال ایتکاچ قول برلن ماتیریا طوغومق بتونلای طاشلاندی . بو ماشینه‌لر واستانوقلر باشده مامق ئرلب طوغور ایچون یاصالمش ایدی ، لـکن تیزدن بونلرنی سوس ، یون شکللی نرسه‌لرنیده ئرلب طوغورغه یاری طورغان ایتدیلر .

ماتیریا طوغی طورغان ماشینه‌لرنی ایجاد ایدو ایله بر وقتده دیرلك (1769 سنه‌ده) « اووات » آدلی برانکلیز پار [بخار] قوتی ایله حرکت ایته طورغان برماشینه ایجاد ایتدی . بوماشینه الك باشده ، معدن قازی طورغان چوقرلردن صوچیگر ایچون یاصالغان ایدی . لـکن پك تیززمان اچنده بونی ئرلی وطوغی طورغان استانوقلرغه‌ده یاری طورغان ایتدیلر . ئرلرگه وطوغورغه ماشینه‌لر ایجاد ایدیلوب وآنلرنی حرکت ایتدیررکه پارقوتی کشنی ایدلووی انکلترەنك هنر وصناعتنی فوق العاده بر صورتده ترقی ایتدیروب بو اشده انکلیزلرنك باشقه خلقلرنك جمله‌سندن آلغه کیتولرینه سبب اولدی ، وبوندن اعتبارا تدریجا یورت وقول اشلری منقرض اولوب آنك برینه حسابسز الوغ فابریقه‌لر میدانغه کلدی . ایگونچیلك وقول اشلری ایله مشغول اولان کچکنه آوللر یرنده فوق العاده الوغ هنر وصنعت شهرلری وجودکه چیقدی . بو شهرلرده فابریقه‌لرنك حسابسز

اولان طروبالرندن هیچ طوقتاوسز چقمقده اولان توتونلر بتون طبیعتنی بیله اوزگرتدی: بونلرنك اوستنده کوك یوزی توتون ایله تماميله قاپلانمش، اطرافده‌کی بتون بنالر قورم ایله اورتولمش اولوب طروبالردن چققغان قاره قورم بنا اوستلرینه، آغاج واولنلرگه قار کبی یاغوب طورمقده در.

انکلترەنك فابریقه وزاودلرنده بش میلیوندن آرتق آدم خدمت ایدوب اوزلرینی هم عائله‌لرینی طویدرمقده اولدقلرندن انکلترە خلقی‌نك یارطی مقداری اوشبو فابریقچی‌لق وزاودچیلق اشینه باغلانمش دیمك ممکندر. انکلترەده اشچیلرگه خدمت حقی یاوروپانك باشقه مملکتلرندەگیدن آرتق تولانه در. بونده اشچی خلق آطنه‌سینه اون ـ اون ایکی صوم مقداری آقچه توشوره آلادر.

انکلترەده‌کی هر برزاود وفابریقه‌لر پار ماشینه‌سی ایله اشلاـ دکلرندن بونده‌غی پاراوی ماشینه‌لرنك مقداری فوق العاده کوب اولوب صان اعتبارندن بتون دنیاده‌غی پاراوی ماشینه‌لردن زیاده‌در، وانکلترەده‌کی مجموع بخار ماشینه‌لرینك قوتی بتون دنیا خلقی‌نك کوچینه برابر کلمکده در. اگر انکلترەده هر سنه ماشینه‌ایله یاصالا طورغان نرسه‌لر اولگی ترتیب اوزرنده قول کوچی ایله اشلانه‌جك اولسه اول وقت اشچیلرنك مقداری بش میلیون دکل، بلکه یوز میلیونلر ایله اولمق لازم کلور ایدی. انکلترەده هر سنه اشلانمکده اولان زاود وفابریق نرسه‌لرینك بهاسی دورت‌منك میلیونلقدن‌دن آرتوغراقدر.

انکلترە هردرلو اشلانمکان نرسه‌لرنی بتون دنیادن جیوب آلوب، اوزینك زاود وفابریقه‌لرنده آنلرنی یاصاب واشلاب، اوزی آلغاندن اون مرتبه قیمت بها ایله، فائده آلوب، ینه یر یوزینك هر طرفنه طاراتوب صاتادر. انکلترەگه دنیانك هرطرفندن بایلق آقمقده وآنده کردکدن صوکره‌ده‌غی علم وهنر آرقه سنده یوزمرتبه آرتمقده در. یاوروپا

خلقلری ضور صوغشلر ایتدیکلری سببلی هنر وصاتو آلولری ضعیفلندی، یاکه آلغه کیته آلمادی، اما انکلتره صوغشلرغه کوب قاتوشماینچه هرزمان اوزینك هنرینی وصاتو آلولرینی آلغه یباررگه طریشدی، صوغش ایله مشغول اولان مملکتلرگه ویر یوزینك هر بر الوغ بازارلرینه اوزینك هنر ایشلرینی ومالنی ایلتوب طولدردی. اوشبو سببدن آز بر وقت اچنده، انکلترهنك بایلغی اون مرتبه آرتدی. همده انکلتره بونك ایله قناعتلنماینچه اوزینك مال وهنر اشلرینی ساتارغه دنیانك هر بر جهتنده یاکیدن یاکی غه بازارلر ئزلب طورهقدر. اوزینك کرك مملکت اچندهکی وکرك یات خلقلر ایله اولان صاتو آلووی جهتندن انکلتره بتون دنیادهغی پادشاهلقلردن آلده اولوب یالگز خارجی تجارتی ییلده آلتی منك میلیون صومدن آرتوقدر. دنیاده هیچ بر مملکت وهیچ بر خلق یوقدرکه، انکلتره آزمی کوبمی آنلر ایله صاتو آلو ایتماسون.

انکلتره هنر مملکتی اولدیغندن چیتکه تیمر، قرچ، هردرلو ماشینه وقوراللر، مامق، یون، یفك ویب ماتیریالری کبی یالگز هنر نرسهلری صاتمقده واوزی باشقه خلقلردن اك باشلیجه: آشلق، شراب، چای، وفابریقلرنده اشلهمك ایچون اشلنمگان یون، مامق، یفك، جیتن وآغاچ کبی نرسهلر آلمقدهدر. کرچه انکلتره ایله صاتو آلو ایتوده روسیه یدنچی درجهدهگنه صانالسهده بزنك ایله انکلتره سنهوی ایکی یوز میلیون صوملق آلیش ویریش ایتهدر. اورنی بر یوزینك اورتهسنده وهیچ بر وقت طوکمی طورغان دکزلر ایله احاطه ایدلمش، یخشی بر یرده اولوب، هر درلو پاروخودلر طوقتار ایچون دکز یاغالرنده پك اوکغایلی یرلری، یورور ونرسه یورتور ایچون مملکتنك اچنده پك فائدهلی یلغهلری (صویوللری) واوزنده افراط کوب درجهده یرکوموری واك کرکلی معدنلر بولنووی

کچکنه انکلتره‌نك «دڭزلر پادشاهی» اولمه‌سینه واوزینك ملـکنی بر یوزینك هر طرفنه طوغری کینکایتمه‌سینه یاردم ایتمشدر. بوکونکی کونده انکلتره‌نك قرق منك قدر پار ویلـکن کیمه‌لری وآنلرده خدمتده ایکی یوز منك قدرماطروسلری واردر. کرچه سوداسی ضور اولسه‌ده بوقدر کیمه‌لر انکلتره ایچون آرتق کوبدر. شونك ایچونده بونلردن بعضیلری دنیانك هرطرفینه باشقه خلقلرنك مال ونرسه‌لرینی طاشیه‌قده وبو کسبنك اوزیده انکلتره‌گه پك ضور فائده کیترمکده در.

انکلتره‌نك صوغش وسودا پاروخودلرندن باشقه یکرمی بش منك قدربالقچی کیمه‌لری موجود اولوب بونلرنك برقسمی انکلتره‌نك اوز تیره‌سنده‌گی دڭزلرگه طارالوب وبرقسمیده دنیانك باشقه یاقلرینه کیده‌رك الك کوب بالقلی یرلرنی بیله‌ب بالقچی‌لق ایتمك ایله‌مشغول‌درلر. انکلتره‌نك مملـکت اچنده‌کی سوداسیده، طشقی تجارتی کبی پك ضوردر. انکلتره‌ده هر نه قدر پاروخود یورور ایچون پك اوڭغایلی صو یوللری کوب ایسه‌ده، دها تیمر یولی چیقمازدن اول انکلیزلر اوز مملـکتلرنده آرقلی‌غه بوی‌غه بر چوق قانااللر قازوب پاروخود یوللرینی دخیده آرتدرغانلر. بو قانااللر آرقه‌سنده پاروخودلرغه اك قصقه یوللرایله، اك آز زمانلرده مملـکتنك هر طرفینه ومملـکتنك تیره‌سنده اولان دڭزلرنك هر برینه باررغه، کشی ونرسه یورتر گه فوق‌العاده ینکل‌لك حاصل اولمشدر. اوزونلقده دنیاده نظیری اولمایان بوقانااللرنك بویی دورت منك بش یوزچاقرمدن آرتوقدر. بوندن یتمش سکسان ییللر مقدم تیمریولی کشف‌ایدلکاچ اوز مملـکتلرنده بونی اك اول انکلیزلر (1830نجی‌سنه‌ده) یاصامش وشول وقتدن بیرلی‌کوندن کون کوبایتوب مملـکتنك هرطرفنی بربرسینه تیمر یول باغلامشلردر. کرچه انکلتره بزنك روسیه‌دن 70 مرتبه کوچوك ایسه ده بو کونکی کونده تیمر یوللرینك اوزونلغی روسیه تیمر یوللرینك اوزونلغینه (34 منك چاقرم‌غه) برابردر.

مستملکاتلرندن یعنی دنیانک باشقه جهتلرنده چیتده بیلی طورغان یرلرندن ماعدا، انکلترهنک یالغز اوزی بش منک سکز یوز میل ضورلغنده اولوب بزنک روسیهنک پیرم کوبرناسندن بر آز، آرخانگل کوبرناسندن ایکی مرتبه کوچکدر. اوشبو ضورلقده اولان انکلترهده 35 میلیوندن آرتوغراق آدم یاشیدر. بناءً علیه انکلتره یاوروپا مملکتلری آرهسنده یرینه کوره خلقی اك کوب اولان پادشاهلقلرنك اك برنچیسیدر. انکلترهنك خلقی پك تیزلك اوزره آرتمقدهدر. اگر بونلر دنیانك باشقه طرفلرینه کوچماز ایسهلر خلقی طاغنده قویوراق اولور ایدی. لکن انکلیزلر کوب ییللردن بیرلی هیچ طوقتاوسز صورتده کوبسی آزمی آمریقا، آوسترالیا، آزیا وآفریقاغه کوچوب طورهلر.

بوکونکی کون انکلترهدهکی خلق، اولدهگی برنیچه درلو قبیلهلرنك برلشولرندن حاصل اولمشدر. بر نیچه یوز ییللرغه قدر بونلر بر برسیله اوز آرهلرنده ضور صوغشلر ایدوب کچرمشلر ایسهده باره طورغاچ آقرون آقرون برلشوب بر ملت اولمشلردر. بو قبیلهلرنك اك باشلیچهسی: انکلیزلرنك یراق بابالری اولان «کلت» و «گرمان» قوملریدر. بو کونکی انکلیز تلی بر آز لاتینچه وبر آزده نمسهچه سوزلردن تشکیل ایدیلهدر. کرچه انکلیز تلی یر یوزنده اك زیاده طارالمش برلسان اولوب بونك ایله یوز میلیونلرچه خلق سویلشمکده ودنیانك هر یرنده بونی آزمی کوبمی آڭلاوچی یاکه سویلاوچی بولونهقده ایسهده یات خلقلر ایچون آغر بر تل اولوب قولاقغه هم خوش طاوشلی دکلدر. تلاسه قایده بولونسونلر انکلیزلر باشقه تل ایله پك سیرهك سویلهشهلر [illegible]ر نه قدر خوش طاوشلی بولماسهده اوزلرینك آنا تللری اولان انکلیز لسانیله سویلشونی آرتق کورهلر.

انکلیزلر اوّلده خرستیانلقنك قاتولیك مذهبنده اولوب روما

پاپاسینه تابع ایدیلر، لکن صوکره بوندن آیریلوب پروتستان اولدیلر، و «آنگلیقان کلیساسی» اسمیله اوزلارینه مخصوص بر مذهب چغاروب عمل وعبادت اصوللرینی باشقه جه قوردیلر. فقط انکلتره نك «ایرلاندیا» اسمنده‌کی برقسمی بوکونگه قدر همیشه قاتولیك مذهبنده قالمشدر. انکلیزلر خرستیانلقنك طارالووینه پك طریشه لر، بو خصوصده کوب آقچه‌لر صرف ایدوب دنیانك هرطرفنه میسیونیرلر یباره‌لر ومیلیونلر ایله انجیل طاراتالر. کرك قایده بولسون ایکی اوچ انکلیز بر یرگه باروب اورنلاشدیلر ایسه درحال کلیساصالالر، هر بر انکلیز عائله سنده مطلقا انجیل بولونه در. یکشنبه وبایرام کونلری انکلتره ده‌کی درجه ده هیچ بریرده الوغلانمیدر. یکشنبه وبایرام کونلرنده دکانلر، مغازینلر، یوروله طورغان تنزه محللری یابوق بولا، ایکمك، ایت کبی نرسه‌لرنی اوّلدن آلوب حاضرلاب قویالر، یوقسه یکشنبه وبایرام کونلرنده آچ طورمق لازم بولادر. ایر، خاتون، بای، یارلی بارسیده عبادت ایچون کلیساگه باره‌لر، آندن قایتقاچ اولرنده اوطوروب انجیل اوقیلر. بوندایین کونلرده اویون کولکی، قارته، موزیقه اویناو شکللی نرسه‌لر ممنوعدر. کوندزین هیچ بر یرگه قوناقغه چقمیلر، اوراملر بوش بولا، کلیساده عبادت ایدلکان وقتده اورامده کورینو ادبسزلك صانالا، هر کشی کلیساده عبادتده بولنورغه تیوش، اکر کلیساده بولنماسه آورو بولوب اوینده طوردیغی فهم لنه‌در. یالکز کیچ بولغاچ غنه هر یرده اولرنك ایشکلری آچیله وکون بویونچه بوش طورغان اوراملر کشی ایله طولادر.

برچوق خلق آره سندن قیافتنه قاراب انکلیزنی درحال طانوب بولادر: بونلر عادتده اوزون بویلی، نق گاوده‌لی، اوزون آیاقلی، کوك کوزلی، کینك وقزلسمان یوزلی، ایاکینك ایکی یاغینه آیرلغان الوغ جیره‌ن صاقاللی، متناسب چهره‌لی لکن هرکنسز وصووق طبیعتلی

بولالر. انکلیزلر اوزلرینك اسکی عرف وعادتلرینی پك نق طوتالر، وطنلرینی غایت سویوب آکا قارشو اولان بورچلرینی هیچ قصورسز اوتیلر. انکلیزلرنك هربری فوق العاده چالیشقان، غیرتلی، ثبات ومتانتلی اولوب اوز دیکانلرنجه اشلاو، بورکلی لك، صووق قانلیلق، توز ومجبلك، اوز اوزلرینه اشانوجیلق، ضور اشلرنی اشلارگه کوز یئوچیلك کبی برنیچه عالی صفت لرغه مالکدرلر. بونلر دنیاده اك برنچی درجه ده طریشوچی خلقدر. بونلر فقیرلکنی عیب، وطریشو-چیلقنی هر بر کشی ایچون بورچ صانیلر. حتی میلیونلر ایله بایلغی اولان آدم لرده بونده اصلا بوش طورمایوب نه اولسه ده بر اش ایله مشغول بولالر. انکلیزلر براشنی طاشلاب ایکنچسینه باشلامیلر، یالکز بر اش ایله شغل لنهلر، لکن شول طوتقان اشلرنده فوق العاده صورتده ثباتلی ومتانتلی بولالر. هیچ براشلرینی وقتندن کیچکدرمایئچه، بتون عمرلرینی اش ایله اوتکاره لر. بونلرنك قاعده لری: «دائما طریشو وممکن مرتبه کوب آقچه طابوب اوزلرینك راحتلکی ایچون طوتودر». طابقان آقچه لری ایله یخشی ایدوب عائله لرینی قاریلر، بالالرینی اوقودوب تربیه لیلر وشونك اوستنده علم ومعرفت یولینه، فقیرلر وعموم فائده سینه پك کوب یاردمده بولونه لر.

بالالرینی سلامت اوسدیروب تعلیم وتربیه ایدونی ودنیاغه چقغاچ بر اش ایله مشغول اولهرق اوزکونلرینی اوزلری کوته آلور بر درجه گه کیترونی انکلیزلر اوزلرینه اك مقدس بربورچ صانیلر. بالاغه مال جیوب قالدرو ایچون بونده اصلا قایغورمیلر، حتی قزلرینه بریدان ویرمك عادتیده یوقدر. اکر اویلانه طورغان یکت آلاجاغی قزنك بریدانی حقنده برشی آکلادهجق اولورسه آنك ایله سویلاشوبده طورمیلر، درحال آکارغه ایشك کورساتوب یول بیرهلر. هربر انکلیز بار کوچی ایله اوزینه اوکغایلی وآبروم بر او یاصارغه طریشه در.

اولریغی ممکن مرتبه کوزل وزینتلی ایدوب وناچارغنه لرنیده چیوشدیروب وکوزللب بر «سعادت خانه» حالنه کیتره لر. عمرنی راحت کیچره ه‌نك هردرلو یوللرینی طابوغه ویورت نرسه لرینی هربر درلو کرکلی اورنلرغه استعمال ایدوب فائده لنه بیلوگه انکلیز خلقی تعجب ده قالورلق درجه ماهردر. انکلیزلر اوز اولرنده، عائله لری آره سنده قالمناشوچان، سوزچان وآچیق کوکللی بولالر، لکن چیت کشی گه اشانچسز وصووق قاریلر واولرینه کیلگان یات کشینی سومایچه گنه قبول ایده لر، بناء علیه طوغری کیلوب آنلرنك اولرینه بارغان کشی، صاغ وسلامت تیزگنه آندن اچقنو یاغنی کوزه ته در.

انکلیزلرنك یورت طورمشلری ایس کیتارلك درجه ده منتظم وترتیبلی در. هر نرسه نك وهر بر اشنك اوزینه وقتی وساعتی بیلگولنوب قویولغان، اولدن قورولمش ماشینه کبی هر بری اوزینك وقتنده اشلنوب طوره در. خادملر اوزلرینك خدمتلرینی غایت طوغریلق ایله پك مکمل صورتده ایفا ایده لر، هرقایوسینك اشی اوزینه آیریلوب بیلگولنگان، هیچ بری ایکنچیسینه اشانوب اوتکارلك دکلدر. انکلیزلرنك وحتی بایلرینکده آشلری تکلفسز وبر روشده اولوب عادتك بونده آشنی برانکی ایله، قزدیرلمش ایتدن ویشلکلردن حاضرلیلر. آشقه اوطورغانده وطویوب طورغانده عائله نك باشلغی اولان آتالری یاکه الوغلری دعا قیله در. آشاغانده شاولاشمیلر، یالکز شول آش حقنده قصقه غنه سوزلر بولسه بولادر. آشاغانده کوب سویله شو یاکه شاولاشو ضور تربیه سزلك صانالادر.

انکلیزلرنك سویملی ایچکیلکاری «پورتیر»، «ئه ل»، «غروغ» ایسه ده لکن اك زیاده طارالغانی وهر کیم طرفندن اچله طورغانی «چای» در. بونی بایی ده یارلیسی ده کوننده برنیچه مرتبه ایچه لر. فقط بونده چاینك حاضرلنووی باشقه چه در. آنلرده بزده کی کبی صماوار یوق، صماوار یرینه مخصوص چای قزانلری

استعمال ایدیله و چاینی طوغری صوغه صالوب قزانده پشریله در .
یاش بالالرنی انکلتره ده‌گی کبی یخشی قاراب اوسدرو دنیانك هیچ بر یرنده یوقدر. انکلیزلر بالالرینك ممکن مرتبه سلامت، کوزل، چداملی، یورکلی وعقللی بولوب اوسولرینه فوق‌العاده غیرت ایتەلر، هم غیرتلاری بوشقه کیتمیدر : بالالری طامر جایوب، چیچك آچقان گل کبی کوزل وسلامت بولوب اوسەلر. مکتبلرنده اوقو وقتنده سلامت لککه موافق وبالالرنك بدننده قوت آرتدره طورغان اویونلر اویناتوغه پك اهمیت ویریله‌در . هر برشاکرد هرکون برنیچه ساعت وقتنی، بیلگولنمش اویونلر ایله مشغول اولوب کچرمگه مجبوردر . بومشغولیتلر درلو درلو اولوب اك مشهورلری طوب اویونی، آغاچ شارلر ایله اوینالا طورغان « قروکه‌ت » اسمنده‌کی اویونلر هم آت آتلانوب یوررومك وصوده یوزمك کبی صحتلك بیره طورغان اشلردر. خصوصا طوب و « قروکه‌ت » اویونلری انکلتره‌ده پك شایع اولوب بتون انکلیز یاشلری بو اویونلرغه افراط محبت ایله بیریله‌لر.

انکلیزلر بالا وقتلرندانوق ، مکتبده اولسون ، اوده اولسون، هر وقت وهر یرده وهر درلو آغرلقلرده یالگز اوزلرینه اشانوب اش قیلورغه ، خوف وخطرلرگه اهمیت بیرماسکه ، جیلدن ، صووق واسسی‌دن قورقماسقه اوکره‌دیله‌لر. انکلیزنی هیچ کشیسز بر صحراغه ایلتوب طاشلاسونلر . اول هیچ قایغورمی ، طریشوب طنچلق ایله اوزینك اشنی اشلی بیره‌در. انکلیزلر یاش وقتلرندانوق هر درلو تن حرکتلرینه اوگره‌نوب اوسمش اولدقلرندن هر بریسی آت منارگه، صوده یوزارگه، جیاو یاکه لودقه‌ده یوررگه بیله‌لر. یوز ایللی چاقروم قدر جیاو یوررومك یاکه شول مقدار مسافه‌نی دڭزده لودقه ایله کزمك انکلیزلر ایچون بر نرسه ده دگل، بونی عادی بر اش واویون غنه صانیلر. عمومیت ایله انکلیزلر حرکات بدنیه اجراسینه پك دردلی

اولوب جباو یورومك، یوکورمك، یوزمك کبی خصوصلرده یاریش ایتارکه پك سوەلر. بوندن باشقه انکلیزلرنك هر بری سیاحت ایدونی وسیاحت وقتنده درلو واقعەلرگه، خوف وخطرلرگه اوچراونی افراط درجەده یاراتادر. هیچ کورلمگان وبلنمگان مملکتلرگه، کمال حضور وراحت ایله یوررگه کینه، بولوتلرنك اوستنه چقمش یوکسك طاغلرنك باشینه، هیچ قورقمایىچه، تماشا ایتارگه منه. آمریقا، آوسترالیا شکللی مملکتلرگه بارونی اورام غه وباغچه غه یوررگه چغو قبیلندنگنه حساب ایدەدر. لکن انکلیزلر یول غه چیقمازدن واشکه باشلامزدن اول اوزینك قایده، نیچك ونیچون باره جغنی پك یخشی حسابلاب سیاحتینك یا که اشلیەجکی اشینك پلاننی تماميله قورەدر، آندن صوڭره اوزینك فکرندن هیچ برقایتمایىچه، هر بر درلو مانعلرنی دفع ایدوب مقصودینه طوغری حرکت ایدەدر.

پاروخودده اولسون، واغونده اولسون یول یورکانده انکلیز عادتده کوب سویلاشمی وکورشیسینه هیچ بر التفاتده ایتمایىچه اوز راحتینه قاراب اوز کیفنچه یوری بیرەدر. چیت مملکتلرگه بارغاچ ایسترسه قایده بولسون، انکلیز هر وقت وهر برده اوز مملکتندەگی کبی یوری، هیچ بر نرسەگه ایسی کیتمی، اوزینی ایری طوتوب هر وقت اوزینك انکلیز اولدیغنی بیلدررگه طریشه، انکلیز کندی عرف وعادتلرینی صاقلاب هر وقت اوز راحتینه قاری در. کرچه کشیگه التفاتسزلغی وصووق قاراوچیلغی ایچون باشقه آدملر طرفندن اوزینك سویلمدیکنی بیلسەده اول بوڭا اصلا قولاق آصمیدر. چونکه اول اوزینی وسائر وطنداشلرینی یعنی انکلیزلرنی دنیاده اڭ برنجی درجەده اعلا بر خلق دیه چن کوڭلندن اشانادر. انکلیزلر آغر طبیعتلی، آز سوزلی وسکونتلی بر خلقدر. روسلر، فرانسزلر حتی نمسەلر قزیشوب قیچقریشوب سوگوشه طورغان اورنده انکلیزلرنك چرایلریده صنولمی، تیز آچولانمیلر، آرتوق قایغورمیلر، آرتوق شادلانمیلر.

برجیون انکلیز یاشلری اوزلرینِنك سوگیلی «قروکه‌ت» اویونلرینی اوینیلر: یارطی ساعت اوته، بر ساعت اوته، هیچ طاوش یوق، قیچقرش یوق، ماقطانمیلر، سوگوشمیلر، اوپکه‌لشمیلر، یالگز اوز آره‌لرنده آقرون‌غنه سویله‌شوب کمال دقت وسکونت ایله اویونلرینه دوام ایده‌لر. بر نیچه انکلیز اوزلرینه مخصوص بر اش حقنده کینکاش ایده‌لر: آره‌دن برسی سویلی، اوزلرینه نوبت یتکانچه‌گه قدر باشقه‌لری، سوزگه قاطناشمایچه وسویلاوچینك سوزینی کیسمایچه کمال دقت واعتبار ایله آنك سوزینی طکللی‌لر. منکلرچه اشچی پارو خوددن یوك بوشاتالر: قرمسقه اویاسی کبی کشی قایناب طوره، لکن هیچ ترتیبسزلك ونظامسزلق یوق، هر بری اوزینك اشنده، قیچقرشمایچه وهنی سوبله شمایچه کمال سکونت ایله خدمت ایده‌لر. شهرنك کشی کوب یوری طورغان اورامی حدسز وحسابسز آت وآرابه ایله طولغان: کیسا کدنگنه بر واقعه بولوب پالیتسه‌یسکی که شول آرابه‌لرنی طوقتاترغه حاجت کوریلسه قیچقرمی، آقرمی، باغرمی هیچ بر سوز ایتمایچه، یالگز قولنی یوغاری کوتاروب طوقتارغه اشارت ایته، هربریسی طوقتیلر، اکر قولنی توشوروب یته‌دن کیتارگه اشارت ایتسه هربریسی اولگی چه اوز یوللرینه کیته‌لر.

انکلیزلرده بالالرنی عمومیت ایله اوقتو، نمسه‌لرده‌گی کبی مجبوری دگل ایسه‌ده درلو مکتبلر غایت کوب اولدیغندن پك آزمصرف ایله هرکیم اوزی تلاگان علمنی اوگره‌نرگه ممکندر. انکلیزلرنك هربریسی وحشی‌لك‌ده‌مرحمتسزلر یده حیوانلرغه پك مرحمتلی وشفقتلی معامله‌ده بولونه‌لر. بو طوغروده‌غی نظاملری هم پك قاطیدر. حیوانغه فنا معامله ایتکان کشینی یارطی ییل‌غه قاتورغ جزاسنه حکم ایده‌لر. عمومیتله انکلتره‌ده اوصاللق وقباحتلرنك جزاسی آغردر: محبسخانه‌ده یالگز طوررغه یاکه قاتورغ جزاسینه حکم ایده‌لر. قصدا کشی اوترمش آدمنی هیچ قزغانمایچه اوزینی اوتره‌لر.

انکلتره دنیانك اك بای مملکتلرندندر. فوق العاده ضور درجه‌ده اولان هنر و سوداسی آرقه‌سنده یر یوزینك هر طرفندن آلتون بو مملکتکه یلغه‌کبی آقمقده‌در. شونك ایچون انکلتره‌ده فوق العاده بای کشیلر وار، هم خلقی‌نکده فابریق اشچیلرندن باشقه‌سی بایلقده، طوفلاق هم یتشلکده عمر کچره‌لر. کوبلکچی بولوب اشلی طورغان اك فقیر آول خلقلرینك اولری بالچقدن یاصاب اوستندن طاقته قادقلانغان وتوبه‌سی صالام ایله یابولغان، بولمه‌لری وترزه‌لری تبه‌ناك بولادر. لکن اچینه کریلسه هر طرفده تمیزلك وترتیبلی‌لك کوریله‌در. ایشکلرنده یاریق، ترزه‌لرنده واتیق کوریلمی، ترزه قاپقاچلری قایرلغان بولمی، او تیره‌سنده تیرس چوب چار کبی هیچ نرسه کورنمی، هیچ بر نرسه فائده‌سز ونظامسز آوناب یاتمیدر. اولرینه یخشی ایدوب تیمر پیچ لر قوره‌لر، استینه‌لرینی کاغدلیلر، ایده‌نلرینه ایسکی بولسه‌ده تمیز وپاك پالاس توشیلر، استینه‌لرغه درلو قارتینه‌لر (رسملر) قویالر، اوستال اوستلرنده انجیل وباشقه‌جه دینی وفنی کتابلر بولونه‌در.

اجاره‌گه یر آلوب طوروچیلرنك، حتی اك واقلرینکده، اولری طاشدن وتوبه‌سی کیرپیچ ایله یابولمش اولوب او یانلرنده غایت کوزل اشلنمش وهر درلو یشللکلر اوطوردلمش همده پوچماقلرینه اومارطه‌لر قویولمش الوغ باغچه‌لری بولونه‌در. کینه شوندوق او تیره‌لرنده هر درلو کللر، کوزل اولنلر، اعلا چچکلر اوطوردلمش چچکلکلری، یورتلرنده بش اون باش غایت اعلا موگوزلی هیوانلری، آتلری وهیچ اولمازسه بررپار، یرسوره طورغان پاراوی ماشینه‌لری بولادر. اولرینك ایچروسنده یومشاق میبللر، گوزل کوزگیلر، اعلا پرده‌لر، بر چوق کتابلر وقارتینه‌لر بولونه‌در. لکن ایگوئنجی خلقلرینك یورتلرنده نه درجه بایلق، تمیزلك وانتظام وار ایسه فابریق

اشچیلرنده ده شول درجه فقیرلك و بیچراقلقدر. هر نه قدر بونلر آره‌سنده دخی بخشی غنه بایلقده و ینشلکده راحت ایدوب طوروچیلر هم صاقلق ایچون سرمایه‌لر یاصاوچیلر یوق دکل ایسه‌ده بونلر آره‌سنده پك زیاده طارالمش اولان اچکوچیلك واسرافچی‌لق سببندن افراط درجه فقیرلری پك کوبدر.

بتون بر یوزینك بدیده بر الوشینه مساوی اولان اوزینك الوغ ملکنی صاقلامق ایچون انکلتره حکومتی صلح وقتنده دائمی اوله‌رق یالکز بوز منك قدر عسکر آصرامقده ایسه‌ده طنچسزلق ومخاطره وقتنده بونك مقداری دورت یوز منکلره قدر چیقمقده‌در. انکلتره‌نك قوتی قوری عسکرنده دکل، بلکه بتون یاوروپا حکومتلرینه قاراغانده آرتق واعلا اولان فلوتنده [صوغش پاروخودلرنده] در. انکلتره حدسز وحسابسز اولان سودا پاروخودلرندن باشقه دخی، آلتمش منکلب ماطروس ایله، درلو اسمده دورت یوزدن زیاده غایت اعلا صوغش کیمه‌لرینه مالکدر.

انکلتره ده، خلقی یوزمنکدن آرتق اولان، برچوق شهرلر واردر. بونلرنك آره‌سنده اك برنجیسی انکلتره‌نك پایتختی وآلتی میلیون یاریم قدر نفوسی اولان «لوندون» بلده سیدر. نفوسی کوبلك جهتندن لوندون بتون دنیاده غی شهرلر اچنده برنجیدر. بو شهرده 1200 کلیسا، 32 منك اورام، بر چوق سرایلر، تیاترلر، خسته خانه لر، هر درلو مکتب ومدرسه لر، باغچه لر، پارقلر، کوزل هیکللر، اعلا کوپرلر، تایمس نهری آستندن اوتوب اچندن تیمر یول یوروکده اولان بر نیچه یر آستی قانالری واردر. هر درلو فابریق، زاود وصناعتخانه‌لر ایسه حسابسز درجه‌ده کوبدر. اکر لوندوننك اوراملری یول ایدوب بر بویدن طارتیله‌جق بولسه بتون یاوروپانی بویدن بویغه اوتکاندن صوك آزیانکاده یارطیسندن کوبره‌کنی کچه‌جکدر.

لوندون بتون دنیا طاوارینک اسقلادی ، چای وقهوه‌کبی یات مملکتلردن دکز اوته‌لردن ویاوروپا خارجندن کلمکده اولان نرسه‌لرنک الک الوغ بازاری صانالمقده‌در . دنیانک باشقه قطعه‌لرندن پک کوب طاوار یاوروپاغه لوندون آرقلی کچمایچه کلمیدر. انکلتره‌نک [350 منک نفوسلی] « مانچیستر » بلده‌سی ماماق نرسه‌لری اشلانونک کوبلکی جهتندن بتون دنیاده برنجیدر. 400 منک نفوسلی « بیرمنغام » بلده‌سی ماشینه‌لر وهر درلو معدن نرسه‌لری یاصالا طورغان الک باشلیجه بر شهردر. 300 منک نفوسلی « شفلید » بلده‌سی هر درلو قرچ نرسه‌لری یاصالمق ایله وکینه 300 منک نفوسلی « لیدس » بلده‌سی فوق‌العاده کوب صورتده پوستاو ویون نرسه‌لری یاصالمق ایله مشهوردرلر .

اکر انکلیز براشده فائده وارلغنی کورسه هیچ نرسه‌گه قارامایچه شوشارغه طوغری یول آچا، یولنده نیندایبن الوغ مانعلر بولسه‌ده هر قایوسینه کوکره‌ك کیروب مقصودینه یتارگه طریشه، مقصودغه باروب یتکاچ ایشکه بارقوتی ایله یابوشوب، فکرنده غایت نقلی وثباتلی بولا . انکلیزلرنک بارسیده اوشبو طبیعتده بولوندقلری ایچون انکلتره حکومتی اوزینک ملکنی دنیانک هر طرفینه طوغری کینکایتکان وهر برسنیده پك نق طوته‌در. هندستانک یالکز اوزنده‌گنه انکلیز قولنده 250 میلیوندن آرتق خلق واردر . انکلتره دنیانک هر طرفندن آلغان شوندایبن یرلری ایله کوب فائده‌لنوب بایوب طوره همده طوغری کیلگانده طاغن آلورغه‌ده هروقت حاضر بولنوب طوره‌در.

انکلتره دنیانک هر طرفینه کوز صالوب صاغالابقنه طوره، اکر قایده بولسه‌ده آزغنه برحرکت بولوب کیمنکده بولسه برغرانیدسه‌سی اوزگارسه « بکا ضرر بولا » دیب انکلتره بوغازینی کیروب قیچقره واوزینه برالوش چغاروب آلغانچه‌غه قدر هر درلو بلالر ایله آنی قورقته‌در. فی الحقیقة انکلیزلرنک اشلری دنیانک هرطرفنه طارالمش

ومناسبتلری پك کوب خلقلر ایله باغلانمش اولدیغندن حاضرنده
انکلتره اوشبو مناسبتلرنك کیسلووندن واوزینه بایلق کیله طورغان
یرلرنك کیتووندن وکیموندن زیادەسیله قورقمقده وخصوصا بزنك
روسیەگه قرن قارامقدەدر. چونکه روسیەنك هر جهتجه غایت تیزلك
ایله آرتمقده اولان قوتی، انکلیزلرنك اعتقادینه کوره آنلرنك
اشلرینه ضرر ویره‌جکدر. بناءً علیه انکلتره هر وقت بزنك ایله
کونلاشمکده، ظاهرا وباطنا بزگه ضرر تیدررگه طریشمقده در.

صوك.

اورنبورغده محمد فاتح کریموفده صاتلمقده در:

[اوز اثرلرندن]

یاوروپا سیاحتنامه‌سی . . .	۷۰ تین
شاکرد ایله استودینت (ایکنجی طبع) .	۱۰ "
مختصر جغرافیا (ایکنجی طبع) . .	۱۰ "
قائن آنا	۱۰ "
خاتونلر وظایفی	۱۰ "
صالح بابانینك اویله‌نوی . . .	۵ "
عرب طویی (روسچه‌دن ترجمه) .	۱۰ "
ترك خانملری (فرانسزجه‌دن ترجمه) .	۸ "
معلملره رهنما (برنجی جزء) . . .	۸ "
" " (ایکنجی جزء) . . .	۱۲ "
جهانگیر مخدوم برنجی جزء . . .	۵ "
تربیه‌لی موژیق	۵ "
قریه‌ سیاحت (یاگی باصلدی) . .	۴۰ "
مرحوم غلمان آخوندك ترجمه‌ء حالی .	۳۰ "

نشریات کریمی. (روسچه‌دن ترجمه. احوال امه دائر)

آیروجه هر جزئی . . . ۱۲ کاپك

برسنه‌ده نشر اولنه‌جق ۱۲ جزئی ۱ روبله ۲۰ "

تیزدن باصیله‌جق:

ایتالیانلر . . (روسچه دن ترجمه. احوال امه دائر)

نشر ایتدیکی اثرلردن صاتلمقده در:

اسماء . (گوزل، ملی بر حکایه)	۲۰ تین
یافراق آستی (کولنچلی وعبرتلی حکایه) .	۱۲ "
تقی عجب (اصول جدیده وقدیمه حقنده ادبی بر اثر)	۱۲ "
بیلگچ قز (خیالی حکایه)	۱۲ "
اورنبورغ اچنده سیاحت	۷ "
طوتام یا که یاش عمرم	۱۵ "
بختلی قز	۱۴ "
طولچو قچپلر کتابی	۱۲ "
بختسز قز	۱۵ "
اوقوگز تقی عجبدن دخی عجب	۱۲ "
آفیسیانت	۱۵ "

نشریات کریمی دن باصلدی:

۱ نچی جزء یاپونلر	۱۲ "
۲ نچی جزء قوره لیلر	۱۲ "
۳ نچی جزء قطایلیلر	۱۲ "
۴ نچی جزء فرانسوزلر	۱۲ "
۵ نچی جزء نمسه لر	۱۲ "
۶ نچی جزء انگلیزلر	۱۲ "

بوکتابلر قازانده علی اصغر افندی کمال الدینوفده، ابراهیم افندی ادریسنده قزان هم اوفاده، پترپاولووسقده نیازمحمد افندی سلیمانوفده وباشقه یرلرده‌گی کتابچیلرده صاتلمقده در.

نشریات کریمی نک ۷ نچی جزئی « ایتالیانلر » در.